

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет/інститут
Навчально науковий інститут мистецтв**

**Кафедра методики музичного
виховання та диригування**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗИЧНА ПЕДАГОГІКА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

Спеціалізація 014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво)

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними
спеціалізаціями)

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “4” вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Музична педагогіка
Викладач	Колубасєв Олег Леонідович кандидат мистецтвознавства, доцент
Контактний телефон викладача	+380505759000
E-mail викладача	oleg.kolubayev@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіка індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту

2. Анотація до навчальної дисципліни

Одним із шляхів вдосконалення змісту музично-педагогічної освіти є розширення спектру дисциплін із використанням педагогічної компоненти. Музична педагогіка – це педагогіка цінностей, основним змістом якої є постійні величини духовної культури людства. Музична педагогіка як цілісна система, що інтегрує вітчизняні та зарубіжні традиції з сучасними інноваційними освітніми тенденціями, є предметом теоретико-методологічного аналізу багатьох науковців, які активно розробляють її теоретичні та методичні засади в площині вищої освіти освіти у процесі підготовки вчителів музичного мистецтва для сучасної школи.

Завданням курсу є: формування особистісно-ціннісного ставлення здобувачів вищої освіти до процесів, що висуваються у світовій музичній педагогіці на різних етапах її функціонування, засвоєння історико-педагогічних знань, розвитку вміння здійснювати історико-педагогічний аналіз музичних явищ і процесів, стимулювання творчої активності, спрямоване на виявлення та актуалізацію цінного історичного досвіду в галузі музичної освіти, його екстраполяцію у власну майбутню науково-дослідницьку та художньо-педагогічну практику вчителя музичного мистецтва.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Об'єктивні зміни в загальній мистецькій освіті, обумовлені дискусійністю та викликами соціокультурних процесів формування цілісної особистості випускника загальноосвітньої та вищої школи, спонукають до виокремлення змістовності духовної сфери людини, її цінностей як орієнтира реалізації сучасного змісту навчання. Вимоги до підготовленості вчителя мистецтва впроваджувати такі зміни, що базуються на компетентнісному підході у навчанні й естетичному вихованні школярів, є лакмусовим папірцем фахової компетенції педагога-музиканта, його авторитету в очах здобувачів освіти.

Покращення результатів навчально-виховного процесу в закладах системи вищої освіти України відповідно до світових стандартів, потреба підготовка кваліфікованих спеціалістів, компетентних у різних галузях знань і особливо глибоко в одній із них, вимагає опанування бакалаврами дисципліни «Музична педагогіка». Вона ґрунтується на теорії та практиці створення наукових основ мистецько-педагогічної освіти бакалаврів, спонукання їх до професійного самовдосконалення – запоруки формування музично-педагогічної культури, розвою професійної творчості, високого рівня педагогічної майстерності.

Мета: підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності вчителя музичного мистецтва шляхом вивчення української та зарубіжної музичної педагогіки, її осмислення з позицій сучасного розвитку педагогічної науки в Україні. Цей пласт знань допоможе майбутньому педагогу створювати умови для розвитку в особистості спеціальних здібностей і смаку, мистецько-ціннісних орієнтацій, спонукати до самовдосконалення почуттєвої культури шляхом включення вихованця в активну творчу мистецьку діяльність.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність до критичного мислення.

ЗК 5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти у процесі навчання основ музичного мистецтва, художньої культури, теорії і практики художньо-творчого розвитку учнів, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і

характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в базових закладах освіти.

ФК 2. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методиці викладання музичного мистецтва.

ФК 3. Уміння виявляти музикальність, виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність учителя музичного мистецтва.

ФК 7. Здатність стисло викладати власні судження та відтворювати їх аргументовано і грамотно у письмовій формі; здатність самостійно опрацьовувати науково-методичну та музикознавчу літературу та застосовувати їх у власній практичній діяльності.

ФК 9. Володіння основними психолого-педагогічними комунікативними аспектами, що сприяють продуктивній творчій діяльності дитячого колективу.

ФК 10. Здатність будувати індивідуальну освітню траєкторію в системі безперервної педагогічної освіти; застосовувати сучасні технології психолого-педагогічного діагностування в галузі педагогіки мистецтва та сучасні інформаційні технології в галузі.

ФК 11. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва; здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва у виконавській та педагогічній діяльності.

ФК 14. Здатність до оволодіння новими знаннями в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні педагогічні технології в навчальному процесі; демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, до розуміння принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

ФК 16. Здатність організовувати освітній процес на засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів, до розуміння основних проблем сучасної мистецької освіти й виконавства в Україні та пошуку шляхів удосконалення освітнього процесу в спеціалізованих закладах мистецької освіти.

Результати навчання:

РН 1. Вміти здійснювати педагогічну діяльність, застосовувати теоретичні знання з історії України, української культури, філософії, української та

іноземної мов в процесі педагогічної діяльності, використовувати і аргументувати методи та прийоми викладання.

РН 2. Здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми; вміння вирішувати педагогічні навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та їх музичної підготовки.

РН 4. Готовність до художньо-творчої, музично-виконавської діяльності; інтерпретування музичних творів; реалізації колективних, індивідуальних музичних проєктів; розробки художньо-практичних, музичних завдань для учнів, відповідно до їх вікових особливостей.

РН 6. Вміння використовувати знання, уміння і навички зі спеціалізованих професійних дисциплін в процесі вирішення практичних завдань під час проходження практик.

РН 9. Здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності; готовність працювати в колективі; володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування другою (іноземною) мовою.

РН 10. Готовність до свідомої педагогічної та виконавської діяльності, до планування й організації виконавського та педагогічного процесу, концертних програм і культурно-мистецьких проєктів.

РН 15. Знання основних положень щодо написання наукової роботи; характеристики принципів наукового дослідження; основних засад експерименту, науковою спостереження, анкетування, опитування, тестування тощо; літературних та графічних вимог щодо написання наукової роботи; вміння кваліфіковано пояснити роль і завдання у проведенні наукової роботи, використовуючи знання з гуманітарних дисциплін.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	Стац. – 20; Заочн.- 6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	Стац. – 12; Заочн. - 2
самостійна робота	Стац. – 58; Заочн. - 82

Методи навчання:

словесний, наочний, пояснювально-ілюстративний, навчально-пізнавальний, проблемно-пошуковий, практичний, пояснення, стимулювання і мотивації, практичні вправи, робота з літературою.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) Спеціалізація: 014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво)	I	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб
Тема 1. Сутність музичної педагогіки та її основні категорії. Об'єкт і предмет музичної педагогіки. Категорії музичної педагогіки. Сучасні тенденції розвитку музичної освіти в Україні.	2		2
Тема 2. Зв'язок музичної педагогіки з філософією, музикознавством і психологією. Зв'язок музичної педагогіки з філософією. Музикознавство та музична педагогіка. Психологія та музична педагогіка.	2		4
Тема 3. Методологічні основи музичної педагогіки. Наукові підходи в музичній педагогіці. Методологічні принципи музичної педагогіки. Методи дослідження в галузі музичної педагогіки.	2		4
Тема 4. Теорія музичної освіти та навчання. Дидактичні принципи цілісного музично-педагогічного процесу. Видатні музиканти-педагоги про принципи музичної освіти. Сучасні принципи музичного навчання	2		4

Тема 5. Теорія музичної освіти і навчання. Зміст музичного навчання та його складові. Музичні знання. Інтеграція знань і міжпредметні зв'язки в процесі навчання музики. Музичні вміння та навички. Музичні здібності дітей та їхній розвиток.	2		4
Тема 6. Теорія музичної освіти та навчання. Методи музичного навчання та виховання. Поняття методу в загальній педагогіці. Специфіка застосування загальних методів навчання та виховання в музичній освіті. Її характерні методи.	2		4
Тема 7. Теорія музичної освіти та навчання. Організаційні форми музичного навчання. Урок музичного мистецтва як цілісна форма. Основні принципи уроку музичного мистецтва. План і конспект уроку музичного мистецтва. Підготовка уроку музичного мистецтва. Типи уроків музичного мистецтва за формою. Типи уроків музичного мистецтва за змістом. Концепція уроку музики. Музична творчість. Форми організації позакласних музичних занять. Форми організації музичних занять у системі спеціалізованої позашкільної освіти	2		4
Тема 8. Організаційно-методичні аспекти музичного виховання. Системи й технології музичного виховання. Система музичного виховання Золтана Кодая. Система музичного виховання Карла Орфа. Болгарський метод « <i>Столбиця</i> » Бориса Трічкова. Вальдорфська школа. Відродження «забутих» українських музично-педагогічних традицій. Система розвитку абсолютного слуху Василя Куфлюка. Сучасний педагогічний досвід.	2		4
Тема 9. Організаційно-методичні аспекти музичного виховання. Планування та педагогічна оцінка результатів музичного виховання. Методичні основи планування уроку музичного мистецтва. Облік та оцінювання результатів музичного виховання. Критерії оцінки концертних виступів і результатів навчання учня. Специфіка конкурсної оцінки музиканта-виконавця.	2		4

Тема 10. Особистісні якості музиканта-педагога, їхня діагностика та самовдосконалення Особистість педагога-музиканта та його професійні якості. Педагог-музикант і його статус у суспільстві. Пріоритетні професійні якості педагога-музиканта. Професійна діяльність музиканта-педагога. Професійна діяльність учителя музичного мистецтва (ММ). Проблеми й шляхи формування особистості педагога. Професійна освіта та самоосвіта. Професійна компетентність як освітній результат підготовки педагога-музиканта. Компетентнісний підхід у загальній і спеціальній мистецькій освіті. Професійне коло застосування мистецьких компетентностей. Діагностика мистецької компетентності майбутнього педагога-музиканта. Критерії, що вможливають виявлення тих чи інших здатностей студентів. Інструментарій вимірювання компетентності.	2		4
Тема 11. Сутність музичної педагогіки та її основні категорії. Формування творчих передумов у процесі музичного виховання та навчання. 1. Музична педагогіка як теоретична й практична галузь гуманітарного знання. 2. Об'єкт і предмет музичної педагогіки, її завдання. Філософсько-методологічні аспекти об'єкта музичної педагогіки. 3. Категорії музичної педагогіки. 4. Сучасні тенденції розвитку музичної освіти, її актуальні проблеми		2	4
Тема 12. Дидактичні принципи цілісного музично-дидактичного процесу. 1. Характеристика складових процесу музичного навчання. 2. Сучасні підходи до організації засвоєння музичних знань, вмінь і навичок.		2	4
Тема 13. Методи музичного навчання та виховання 1. Поняття методу в загальній педагогіці (словесні, наочні, практичні методи). 2. Метод музичного узагальнення. Метод забігання наперед і повернення до пройденого. Метод емоційної драматургії. Проблемно-пошуковий метод. Методи стимулювання музичної діяльності. Методи розвитку емпатії. Метод імітаційного моделювання. Метод синестезії (співвідчуття). Метод синектики. Метод монтажу (колаж,		4	4

мистецьке синтезування). Метод ідеальних типів. Метод створення культурного контексту. Метод інтерпретації. Метод творчих завдань. Синхронічний і діахронічний аналіз музичного твору. 3. Сучасні технології музичного виховання та навчання: а) технологія розвиваючого музичного виховання. б) технологія моделювання мистецько-творчого процесу. в) художньо-педагогічний аналіз музичного твору.			
Тема 14. Організаційні форми музичного навчання. 1. Урок музичного мистецтва як цілісна форма. 2. Основні принципи уроку музичного мистецтва. 3. План і конспект уроку музичного мистецтва. 4. Підготовка уроку музичного мистецтва. 5. Типи уроків музичного мистецтва за формою. 6. Типи уроків музичного мистецтва за змістом. 7. Концепція уроку музики. 8. Музична творчість. 9. Форми організації позакласних музичних занять. 10. Форми організації музичних занять в системі спеціалізованої позашкільної освіти.		2	4
Тема 15. Проблеми й шляхи формування особистості педагога. Професійна освіта та самоосвіта. 1. Професійна діяльність учителя музичного мистецтва. 2. Проблеми й шляхи формування особистості педагога. 3. Професійна освіта та самоосвіта. 4. Структура безперервного професійно-педагогічного самовдосконалення.		2	4
ЗАГ.:	20	12	58

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені
---	--

Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.

Поточний контроль та оцінювання проводиться викладачем безпосередньо під час практичних занять.

Періодичний контроль проводиться з метою визначення успішності та засвоєння ними програми навчального курсу на певному етапі чи виді діяльності.

Форма підсумкового контролю: II семестр – екзамен у формі колоквиуму та практичних завдань.

Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за 100-бальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

90-100 балів (А «Зараховано») отримує студент, який виконав всі види самостійної роботи, практичні заняття, дав повні відповіді на запитання на заліку, опрацював рекомендовану літературу.

80–89 балів (В «Зараховано») отримує студент, який виконав всі види самостійної роботи, практичні заняття, дав відповіді на запитання на заліку, опрацював більшість рекомендованої літератури.

70–79 балів (С «Зараховано») отримує студент, який виконав більшу частину видів самостійної роботи, практичні заняття, дав відповіді на запитання на заліку, опрацював значну кількість рекомендованої літератури.

60–69 балів (D «Зараховано») отримує студент, який виконав половину видів самостійної роботи, практичних занять, дав неповні відповіді на запитання на заліку, опрацював половину рекомендованої літератури.

50–59 балів (Е «Зараховано») отримує студент, який виконав третину видів самостійної роботи, практичних занять, дав неповні відповіді на запитання на заліку, опрацював третину рекомендованої літератури.

26–49 балів (FX не зараховано з можливістю повторного складання) отримує студент, який виконав хоч якусь частину видів самостійної роботи, практичних занять, не дав відповіді на запитання на

	заліку, опрацював малу кількість рекомендованої літератури. 0-25 балів (F не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) отримує студент, який не виконав жодного виду самостійної роботи, практичних занять, не може дати відповіді на запитання на заліку, не опрацював рекомендованої літератури.
Вимоги до письмових робіт	Вид роботи: письмова контрольна робота. Термін написання: для денної форми навчання - після опанування тем, для заочної - за 10 днів до початку сесії Форма: від руки, друкована або електронний варіант. Навчальна дисципліна передбачає написання індивідуальних письмових завдань із опрацюванням обов'язкової та додаткової літератури. Письмові завдання оцінюються відповідно до Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри методики музичного виховання та диригування спеціальностей 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво). Очікується, що здобувачі вищої освіти виконають письмові роботи у формі есе та повідомлень. Як підсумок теоретичної та практичної підготовки в межах нормативної й варіативної складових освітньої програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти передбачено написання курсової роботи з психолого-педагогічних дисциплін у III семестрі на II курсі.
Практичні заняття	Під час практичних занять здійснюється поточний контроль, основне завдання якого – перевірка рівня підготовки здобувачів ОП до виконання конкретної роботи. Поточна успішність з дисципліни є основною інформацією при проведенні підсумкового оцінювання.
Умови допуску до підсумкового	Опрацювання рекомендованої літератури.

контролю	Виконання письмових контрольних робіт. Усні відповіді на практичних заняттях.
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік. Форма здачі – комбінована.

7. Політика навчальної дисципліни

Відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій для кваліфікаційного рівня «магістр» програмні вимоги навчальної дисципліни спрямовані на досягнення восьмого (8) кваліфікаційного рівня (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 року № 509 [«Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341](#)», який передбачає здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Тому, політика курсу спрямована на те, щоб забезпечити студентам здобуття знань, умінь та розуміння, що відносяться до галузі мистецької освіти, що дасть їм можливість виконувати свою роботу самостійно. Акцентується увага на забезпеченні підготовки професійних здібностей щодо самоорганізації, вміння самонавчатись, розвинути аналітичне мислення, приймати обґрунтовані рішення, здійснювати оцінювання та забезпечення якості виконаних робіт разом з вільним володінням іноземними мовами.

[Результати навчання за Освітньою програмою](#)

У взаємовідносинах викладач та студенти керуються загальними морально-етичними принципами та правилами поведінки відповідно до Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», ухваленого Конференцією трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 29 грудня 2015 року.

[Кодекс академічної доброчесності](#) є обов'язковим для всіх учасників освітнього процесу.

8. Рекомендована література

1. Актуальні питання баянно-акордеонного виконавства та педагогіки в мистецьких навчальних закладах: Вип. 3 / ред-упор. та відпов. за випуск А. Сташевський. Луганськ : Політграф ресурс, 2007. 108 с.
2. Воевідко Л. Музична педагогіка : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2022. 240 с.
3. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
4. Горбенко О., Стратан Т. Мистецтво вчителя музики: теорія і практика. Кіровоград: КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. 144 с.
5. Гуманістична психологія: Антологія. Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ: Пульсари, 2001. Т. 1: Гуманістичні підходи в західній психології ХХ століття. 252 с.
6. Гусар Д. Видинівський феномен Василя Куфлюка. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. 148 с.
7. Ділецький М. Граматика музикальна / фотокопія рукопису 1723 р. Київ : Муз. Україна, 1970.
8. Енциклопедія освіти. Акад. пед. наук України; гол. ред Василь Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
9. Зязюн І., Сагач Г. Краса педагогічної дії: навч. посіб. для вчителів, аспірантів, студентів середніх і вищ. навч. заклад. Київ: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. 214 с.
10. Музична педагогіка та виконавство : зб. ст. / упор. Петро Серотюк; заг. ред. Анатолій Семешко. Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2008. 64 с.
11. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: монографія / ред. Іван Зязюн. Київ : Вид-во «Віпол», 2000. 635 с.
12. Олексюк О. Формування духовного потенціалу студентської молоді. Київ : КДІКК. 1996. – 253 с.
13. Олексюк О. Творча самореалізація майбутнього фахівця-музиканта в інтерпретаційному процесі. *Наукові записки Тернопільського ДПУ імені Володимира Гнатюка*. Серія: Педагогіка. 1999. №3. С. 116–120.
14. Олексюк О. Музична педагогіка: навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2013. 248 с.
15. Олексюк О, Ткач М. Музично-педагогічний процес у вищій школі. Київ : Знання України, 2009. 123с.
16. Олексюк О., Ткач М. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва: навч. посіб. Київ : Знання України, 2004. 264 с.

- 17.Падалка Г. Музична педагогіка: курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін в системі педагогічної освіти. Ред. В. Бутенко. Херсон : ХДПІ, 1995. 104 с.
- 18.Падалка Г. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ : Освіта України, 2010. 274 с.
- 19.Павлій Г. Духовний тезаурус музиканта [Текст]. Львів : Каменярь, 2015. 291 с.
- 20.Педагогіка музичного мистецтва та хореографії у контексті інтернаціоналізації професійної освіти: матер. Міжнарод. наук.-практич. конф. (м. Медітополь, 3–5 листоп. 2016 р.) відпов. ред. Наталія Сегеда. Мелітополь : Вид-во Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, 2016. 216 с.
- 21.Педагогічна майстерність : підручник / І. Зязюн, Л. Крамущенко, І. Кривонос та ін.; за ред. І. Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
- 22.Ростовський О. Методика викладання музики в основній школі : навч. посіб. Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2001. 272 с.
- 23.Ростовський О. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки: навч. посіб. Ніжин : Вид-во НДПУ, 2003. 193 с.
- 24.Рудницька О. Педагогіка: загальна і мистецька : навч. посіб. Київ, 2002. 270 с.
- 25.Рудницька О. Світоглядна функція мистецтва. *Мистецтво та освіта*. Київ, 2001. №3. С. 10–13.
- 26.Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки / Управ. культ. Львівської облдержадміністрації, Методич. кабін. навч. заклад. мистец. та освіти. Пустомити : Пустомитівська районна друкарня, 1994. 40 с.
- 27.Сегеда Н. Модель професійного потенціалу педагога-музиканта, необхідного для самореалізації у педагогічній діяльності. *Збірка наукових праць*. Мелітопольський державний педагогічний університет. Мелітополь, 2001. Випуск 1. С.35–36.
- 28.Сегеда Н. Сутність характеристики професійного зростання вчителя // *Теоретичні питання освіти та виховання*: зб. наук. пр. Заг. ред. академіка АПН України М. Євтуха, укладач О. Михайличенко. Київ : КДЛУ, 2000. Вип.13. С. 58–60.
- 29.Скульський Р. Підготовка майбутніх учителів до педагогічної творчості : монографія. Київ : Вища шк., 1992. 135 с
- 30.Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти : підручник. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. Володимира Винниченка, 2014. 528 с.

31. Шульгіна В. Д. Українська музична педагогіка: підручник [для студ. вищ. навч. закл.]. Вид. 3-тє, допов. К. : НАКККиМ, 2016. 264 с.

Допоміжна

1. Аристова Л. Методика музичного навчання та виховання : навч.-метод. посібник. Миколаїв: Іліон, 2018. 404 с.
2. Аристова Л. Методика музичного навчання та виховання. Ч. 2 : навч.-методичний посібник. Миколаїв: Іліон, 2021. 444 с.
3. Верховинець В.М. Весняночка. 5-е вид. К.: Муз. Україна, 1989.
4. Гумінська О.О. Уроки музики в загальноосвітній школі. Тернопіль: Навчальна книга— Богдан, 2004. 104 с.
5. Калініченко О. В., Аристова Л.С. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 1 кл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. 112 с.
6. Калініченко О. В., Аристова Л.С. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 2 кл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2019. 112 с.
7. Масол Л. М., Гайдамака О. В., Белкіна Е. В., Калініченко О. В., Руденко І. В. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.
8. Масол Л. Методика навчання мистецтва в основній школі: Методичний посібник для вчителів. К.: Шк. Світ, 2012. 128 с.
9. Масол Л. М. Мистецтво: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Х.: ФОЛЮ, 2016. 240 с. <https://pidruchnyk.com.ua/900-mystectvo-masol-8-klas-2016.html>
10. Масол Л. М. Мистецтво: підручник для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. К.: Вид. дім «Освіта», 2017. 224 с. <https://pidruchnyk.com.ua/1011-mystectvo-masol-9-klas.html>
11. Масол Л. М. Мистецтво: підручник для 10 (11) кл. загальноосвіт. навч. закладів. К.: Вид. дім «Освіта», 2018. 224 с. https://portfel.info/load/10_klas/mistectvo/masol_2018_rik/513-1-0-25911
12. Печерська Е. П. Уроки музики в початкових класах: Навч. посібник. К.: Либідь, 2001. 272 с.
13. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі: Навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2001. 272 с.
14. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в початковій школі: Навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2001. 216 с.
15. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти: Навч.-метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2011. 640 с.

16. Черкасов В. Ф. Теорія і методика музичної освіти: Навч. посібник / В. Ф. Черкасов. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 472 с.
17. Черкасов В. Ф. Вокально-хорова робота й формування співацьких навичок учнів на уроках музичного мистецтва. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. Вип. 107_1. С.26–36.

Інформаційні ресурси

18. Державний стандарт початкової загальної освіти - <http://old.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/>
19. Державний стандарт повної загальної середньої освіти - <http://old.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/>
20. Типова освітня програма під керівництвом Р. Б. Шияна. URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
21. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О. Я. Савченко. URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
22. Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://pnu.edu.ua/>
23. Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 29 грудня 2015 року (зі змінами від 29 листопада 2017 року. URL: <http://pnu.edu.ua/>
24. Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи. / Кер. авт. колективу Хлебнікова Л. М. - <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html>
25. Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-7 класи. / Кер. авт. колективу Масол Л. М. - <http://mon.gov.ua/content/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/music.pdf>
26. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи / Кер. авт. колективу Масол Л. М. - <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html>
27. Наказ Міністерства освіти і науки України. 12.01.2017. №40. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>.
28. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки. URL : http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf

29. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL :/ <http://pnu.edu.ua/>
30. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
31. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Викладач

Олег Колубасьв, доцент